

ДОСТОЙНО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕНИ ОТ БАН В “ЕВРОПЕЙСКАТА НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2007”

Пенка Лазарова, Съюз на учените в България, E-mail lazarova@usb-bg.org

По инициатива на Европейската комисия (ЕК) на 28 септември 2007 г. за трети пореден път се организира „Нощ на учените“ в цяла Европа. В България, в рамките на проекта REGGAE (*Researchers as Guides to Glory of Ancient Europe*) консорциум от 5 университета — СУ „Св. Кл. Охридски“, РУ „Ангел Кънчев“, Тракийски университет и Техническите университети в София и Варна, съвместно с Клуб „Млади таланти“ и с подкрепата на Съюза на учените в България и Националния археологически музей към БАН, организира редица прояви на 28 септември 2007 г. в София, Русе, Варна, Пловдив, Стара Загора, Созопол, Кърджали и Казанлък. Тази година тематично събитието беше насочено към археологията и археолозите и протече под надслов: *“Учените като водачи към величието на древна Европа”*. В различните градове бяха представени различни етапи от българската история.

В София учени археолози и историци се срещнаха с младите хора в Националния археологически музей към БАН, обсъдиха с тях предизвикателствата пред професията на учения в наши дни, разказаха за ежедневието си и за направените в последно време археологически открития у нас, разгледаха богатствата на музея и станаха свидетели на демонстрации на възможностите на някои от апаратите в най-модерната у нас музейна лаборатория за консервация и реставрация на археологически находки, която разполага с уникална за страната апаратура за лабораторни изследвания. В Националния етнографски музей към БАН посетителите разгледаха изложбите „Приказка за турлаците“ и „Просфора. Хляб и литургия“. Придружени от млади историци в качеството им на екскурзоводи желяещите направиха обиколки с автобус на забележителностите с историческа и културна стойност в центъра на София и се запознаха с любопитни факти и истории за монументите в столицата.

Централното събитие навсякъде беше *„Музикално-поетична вечер на учените”*, която в София се проведе в Аулата на СУ „Св. Климент Охридски“. То имаше за цел да предизвика широк обществен интерес към науката и учените, като постави в центъра на вниманието учения извън неговото професионално ежедневие - с неговите човешки качества и творчески талант. В съвсем различно амплуа от общоприетото многобройните посетители видяха учените - като талантливи поети и музиканти. Спектакълът започна с едно докосване до поетическото светоусещане на непрежалимия акад. Румен Цанев (активен участник в миналогодишното издание на “Нощта на учените”) чрез чудесното изпълнение от актрисата Божидара Цекова на непубликуваното му стихотворение „Живот“ (2006). Специално внимание ще обърнем на представянето на учени от БАН - свидетелство за многостранните таланти и богатата духовност на авторите и изпълнителите: авторските стихотворения на председателя на Общото събрание на Академията и директор на Института по електрохимия и енергийни системи към БАН проф. дхн дтн Здравко Стойнов („Молитва към Бога”), на зам. директора на Института по физиология на растенията “акад. М. Попов” ст.н.с. I ст. дбн Климента Демирева („Стъпка по стъпка”), на научния секретар на Центъра по наукознание и история на науката ст.н.с. дфн Искра Арсенова („Да си учен”), на председателя на Експертния съвет за млади учени към Общото събрание на БАН проф. дтн Кольо Минков (“Поет), а Виктория Наумова - програмист в секция „Информационни технологии в хуманитарните науки” в ИМИЕ - БАН “взриви” залата с изпълнението си на македонска народна песен.

Учени от БАН в лицето на: акад. Александър Петров (ИФТТ), ст.н.с. дфн Искра Арсенова (ЦНИН), ст.н.с. д-р Николай К. Витанов (ИМех), ст.н.с. д-р Пламен Ангелов (ИКИ) и н.с. Антоанета Йотова (НИМХ) бяха „смелчаците”, които представиха достойно знанията на “отбора на учените” в състезанието между хората на науката и публиката *„Какво, къде, кога — провери знанията си”*. Те трябваше да отговарят на въпроси от всички сфери на културата, изкуството, спорта и политиката.

По време на “Нощта на учените 2007” видяхме българските учени извън наложените стереотипни представи — на хора ексцентрици, живеещи в други измерения, необщителни и вгълбени в своята дейност. Видяхме ги като талантиливи изпълнители и творци, като хора, които умеят да се веселят, да разказват увлекателно за своите научни интереси и изследвания. Това беше и основната цел на проекта REGGAE: „да подобри общественото признание на учените и тяхната роля в обществото и да насърчи младите хора в България да се насочат към научно-техническа кариера”; а инициативата на ЕК “Нощ на учените” е продължение на предприетите стъпки след съветите в Лисабон и Барселона през 2005 г. за увеличаване на атрактивността на науката в Европа, за да може до 2010 г. Европа да се превърне в научна зона с най-конкурентната и динамична икономика, основана на знанията.

По-долу помествахме стиховете на учени от Българската академия на науките:

Ж И В О Т

Животът е трудна,
нерешена загадка,
история чудна,
история кратка!

Животът е радост,
Животът е мъка -
В началото младост,
Накрая разлъка!

Но всеки обаче
Се стреми да живее
И когато плаче,
И когато се смее!

Животът е жажда,
Която не спира.
Но човек щом се ражда, значи умира!

Хора!
Бъдете в живота щастливи!
Свойта орис хвалете,
Додето сте живи!

2006 г. Румен Цанев

П О Е Т

*На младите поети
една квазидефиниция*

Поет е от СЪДБАТА -
подаден на Живота,
за да изпълни своя
Божествен алгоритъм,
с красив и точен ритъм.

Поетът не е птичка пойна
и нито пък е крава дойна!
Поетът е Субект Чаровен!
Достоен, Силен и Съдбовен!
Поетът е Човек Свободен!!

Поетът, казват, че се ражда -
не се „кове”, не се „изгражда”.
На мисли умни генератор,
на чувства силни синтезатор -
това е истински Поет!
А другото е ...стихоплет.

20.02.2002 г.

*Колю Минков (Дърво на обичта. София,
2005)*

СТЪПКА ПО СТЪПКА

Стъпка по стъпка,
праг след праг,
нищо не стъпквам,
а - под капак.

Стъпка по стъпка,
с пясък градя
пясъчни кули,
но без следа.

Стъпка по стъпка,
вятър следя,
вятърът хуква
- пак без следа.

Стъпка по стъпка,
гоня мечти,
някой ги стъпква
- рукват сълзи.

Стъпка по стъпка,
падам в капан,
все по-дълбоко
и все по без дан.

Климентина Демиревска

МОЛИТВА

към БОГА

Благодаря Ти, о Боже !

Благодаря Ти,

че все още мога

сутрин очи да отворя,
да ме събуждат пойните птици.

И по цял ден да тичам,
на велики дела да се обричам.

Благодаря Ти, о Боже,
че все още мога
хората

и Теб
да Обичам.

Здравко Стойнов

ДА СИ УЧЕН...

Да си учен е чудесно,
Вълнуващо и интересно,
решаваш ти проблемите банални
с методи и средства нетривиални,
боравиш сръчно с епруветки,
геноми, щамове и клетки.
Седиш с часове над микроскопа,
с надежда гледаш в телескопа,
за теб физичните закони
по-святи са и от икони;
опияняваш се от формули и леми,
доказваш нерешени теореми;
езикът разчленяваш на фонемни,
съюзи, членове, морфемни.
Провеждаш всякакви реакции,
изследваш рискове и акции,
опазваш горските масиви,
растения, животни диви.

А за отмора вечер у дома
поправяш старата кола.
Почиваш си, шудирайки кинетика,
история и омилетика.
Заспиваш, виждайки неврони,
мезони, кварки, неутрони.
Щестлавиш до небето Гутенберг,
Ферми, Карно и Фибигер.
Богатството за теб е знанието,
Разтуха търсиш във познанието.
Доказваш ежедневно, ежечасно,
кога видимо, къде негласно,
че без пари и информация
не може да има иновация.
Че да си учен е призвание,
но трябва ... и народното признание!

Искра Арсенова